

ligt, at hvis vi nu stode paa bar Bund og skulde vedtage kommunale Valglove, saa vilde vi næppe indrette dem ganske, som de for Tiden ere. Der kan være god Grund til at underkaste de gældende Bestemmelser om kommuneal Valgret en Revision, thi noget gammeldags er sikkert den hele Lovgivning, men jeg er altsaa af den Mening, at hvad vi kunne tilvejebringe i den Retning, ikke bliver tilvejebragt, forinden Beskatningsvæsenet er blevet regelbundet og omordnet; naar vi saa skride dertil, saa bør det dernæst ske efter en fælles Læst, om jeg saa maa sige, over det hele Land, saa at der, selv om Lovene ikke bleve de samme for Kjøbenhavn, Købstæderne og Landet. — thi det er forholdsvist ligegyldigt — dog til Grund for saadanne ny Valglove ligge de samme Principper og blev givet analoge Bestemmelser med Hensyn til de vigtigste Punkter, og der altsaa ikke, som det nu er Tilfældet, bliver en saa betydelig Forskel imellem dem, at det endogsaa, som det viser sig i Dag, vanskeliggør Drøftelsen. Man kan jo ikke tale om Forholdene i Købstæderne og i Sognene uden at komme til at tænke paa Forholdene i Kjøbenhavn, lige som vi nylig ikke have kunnet drøfte en Valglov for Kjøbenhavn uden at overveje, hvorledes Konsekvenserne kunne blive for Købstæderne og Landdistrikterne. Jeg betragter det for saa vidt som en Fordel, at Forslagsstillerne have fremsat dette Forslag samtidig med, at vi have faaet et andet Forslag liggende for os om den kjøbenhavnske Valglov. Og jeg tænker mig, at naar vi have ført den Forhandling om vor Stats- og kommunale Skattevæsen til Ende, som har staaet paa i 4—5 Aar, at det saa maaske kunde lykkes paa Grundlag af det derigennem vundne Resultat at komme til en tilfredsstillende Revision af vore kommunale Valgretsregler. At vi skulde komme til at gaa saa langt ud, som Forslaget her bestemmer, tror jeg dog ikke. Formodentlig vil dog Forslagsstilleren selv erkende, at det er et mere idealt end praktisk Forslag, det er et Forslag, som man har stillet op som Grundlag med Hensyn til de Principper, som man forlanger gennemførte; det tilkendegiver de Ønsker, man nærer, men som man dog neppe med Rette kan nære Haab om, at faa realisere, naar vi en Gang komme til en Løsning af dette Spørgsmaal. Med saadan Reservation ser jeg paa det med Velvillie, men tror altsaa ganske vist ikke, at det er gennemførlig i denne Udstrækning og heller ikke at man kan vente, at komme til

noget Resultat her forinden det vigtigste dermed forbundne Spørgsmaal er ordnet, nemlig Skattevæsenet i Kommunerne.

Seavenius: Jeg indrømmer, at medens jeg i meget er enig med den højtærede Minister, er jeg ikke enig med ham deri, at jeg ser med Velvillie paa Forslaget. Det gør jeg nemlig ikke. Jeg kan ikke se rettere, end at de kommunale Raad, som vi nu have dem, i det hele og store have virket tilfredsstillende og styret Kommunernes Anliggender paa en økonomisk fornuftig Maade. Set fra det Synspunkt er der altsaa ingen Grund til en Forandring. Et andet er, at man naturligvis, rent teoretisk kan spørge, om det nu just var Idealet det, som Regering og Rigsdag i 1867 bleve enige om. Det er en Sag for sig, men sikkert er det, at det kommunale Selvstyre og den kommunale Udvikling er gaaet saaledes frem siden den Tid, at der ikke er nogen Grund til at komme med Forslag til Forandring i det, som vi nu ere vante til paa Landet og i Købstæderne. Den højtærede Minister har Ret i, at det vil være utænkeligt, at faa et saadant Forslag gennemført, naar man ikke samtidig kommer til ganske anderledes faste Skattnormer i Kommunerne end hidtil. Jeg gaar et Skridt videre. Jeg tillader mig at mene, at det ingenlunde vil være nok, for at gaa til den saakaldte almindelige Valgret i Kommunerne, at man opnaar i Retning af Skattevedtægter, hvad der foreslaas efter Skattekommissionens eller Regeringens eller Landstings-Højres Forslag. Det er ingenlunde nok til at gaa saa vidt, som til den almindelige Valgret i Kommunerne. Saa maatte man ind paa et helt andet System, det franske System, hvor vedkommende Kommunalraad gerne kan være endog socialistisk, thi de er ifølge Lov tvungne til kun at paaligne visse Summer, de saakaldte *centimes additionelles*, specielle Tillæg til de almindelige Statskatter; man kan ikke som hos os ligne Skat paa Formue og Lejlighed. Med et saadant System vilde det ikke betyde saa meget, selv om det ogsaa havde nogen Betænkelighed; den enkelte Person var nogenlunde sikret i sine Interesser. Jeg tror, at man med fuldstændig Berettigelse kan holde paa den bestaaende Valgmaade til Sogneraad og Amsraad, ikke alene under de nuværende løse og fri Forhold over for Paaligning af Formue- og Lejlighedsskatten, men ogsaa, selv om der kom en Skattevedtægt, naar denne ikke, og saaledes er vor Lovgivning nu en Gang, kan